Instanţa de fond: Judecătoria Chişinău, sediul Central (jud. M. Fondos-Fraţman)

Dosarul nr. 2ri-259/25 (2-24116031-02-2ri-05062025)

D E C I Z I E

27 octombrie 2025 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Având în componenţa sa:

Preşedintele completului, judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei

examinând fără participarea părţilor, recursul declarat de administratorul insolvabilității, Ciobanu Lilian, în interesele S.R.L. „Hollman Construct", împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din 21 mai 2025, prin care a fost admisă parțial contestația depusă de Mamțiș Ilia față de patrimoniul S.R.L. „Hollman Construct" în procedura de insolvabilitate,

C O N S T A T Ă:

Poziţia instanţei de fond:

În procedura Judecătoriei Chișinău, sediul Central se află spre examinare cauza de insolvabilitate intentată în privința S.R.L. „Hollman Construct".

La 5 februarie 2025 Mamțiș Ilia, prin intermediul avocatului Corneliu Vlad, a depus o contestație împotriva creanțelor neadmise de către administratorul insolvabilității în tabelul definitiv al creanțelor față de patrimoniul debitorului S.R.L. „Hollman Construct", aflat în procedură de insolvabilitate.

În motivarea contestației s-a invocat că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din 8 noiembrie 2024, a fost constatată insolvabilitatea debitorului S.R.L. „Hollman Construct" și a fost intentat procesul de insolvabilitate, cu obligarea debitorului de a prezenta un plan al procedurii de restructurare.

Totodată, prin aceeași hotărâre, a fost ridicat dreptul lui Gundiuc Cristian de a administra S.R.L. „Hollman Construct", fiind desemnat în calitate de administrator al insolvabilității administratorul autorizat Ciobanu Lilian, deținătoarea autorizației nr. 86 din 14 ianuarie 2015, eliberată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Instanța a obligat administratorul insolvabilității:

a) să notifice creditorii debitorului despre înregistrarea cererilor de validare a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanțelor, precum și să

adreseze un apel special creditorilor garantați, solicitându-le să indice neîntârziat bunurile asupra cărora dețin un drept preferențial, până la data de 23 decembrie 2024;

b) să verifice, să întocmească și să prezinte instanței de insolvabilitate tabelul definitiv al creanțelor, precum și un raport detaliat privind cauzele și împrejurările care au condus la insolvabilitate, cu indicarea persoanelor cărora le-ar putea fi imputabile aceste circumstanțe și a premiselor angajării răspunderii acestora, în condițiile legii, până la data de 16 ianuarie 2025.

Ședința de validare a creanțelor a fost stabilită pentru data de ***** februarie 2025, ora 14:30.

Contestatarul a susținut că, având în vedere faptul că deține creanțe față de debitorul insolvabil, la data de 16 decembrie 2024 a depus cererea de înaintare a creanțelor, solicitând introducerea și validarea unei creanțe garantate în cuantum de 495.000 lei, precum și a unei creanțe chirografare de rangul VI în sumă de 440.995,50 lei.

Cu toate acestea, potrivit tabelului definitiv al creanțelor întocmit în procedura de insolvabilitate a S.R.L. „Hollman Construct", administratorul insolvabilității nu a admis creanțele înaintate de Mamțiș Ilia.

În opinia contestatarului, refuzul administratorului insolvabilității de a admite creanțele spre validare este neîntemeiat, motiv pentru care a solicitat admiterea contestației, cu validarea creanței garantate în cuantum de 495.000 lei și a creanței chirografare de rangul VI în sumă de 440.995,50 lei.

Deasemenea, a fost solicitată admiterea creanțelor cu statut provizoriu la masa credală, cu acordarea dreptului de a participa și de a vota la adunarea creditorilor, precum și de a înainta și retrage candidatura administratorului insolvabilității în cauza de insolvabilitate intentată față de S.R.L. „Hollman Construct".

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din 26 februarie 2025, a fost respinsă cererea privind admiterea creanțelor cu statut provizoriu la masa credală, cu dreptul de participare și vot în adunarea creditorilor, precum și de a înainta și retrage candidatura administratorului insolvabilității în cadrul procedurii de insolvabilitate a S.R.L. „Hollman Construct".

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Central din 21 mai 2025 contestația depusă de Mamțiș Ilia prin intermediul avocatului Vlad Corneliu, s-a admis în parte.

S-a validat creanța lui Mamțiș Ilia în cuantum de 495 000 lei, ca creanță garantată și în cuantum de 172 581,41 lei ca creanță chirografară de rangul VI împotriva patrimoniului S.R.L."Hollman Construct" în proces de insolvabilitate.

În rest contestația depusă de către Mamțiș Ilia prin intermediul avocatului Vlad Corneliu, s-a repins ca neîntemeiată.

Pentru a dispune astfel, prima instanță a reținut că, instanța a constatat că creanța garantată de 495.000 lei rezultă din contractul de cesiune din 10.08.2017 și că obligația de plată a prețului apartamentului a fost executată integral de cedent prin livrarea de uși metalice către debitor, fapt dovedit prin factura fiscală și recunoscut în ședința de judecată de reprezentanții debitorului și ai administratorului insolvabilității. În aceste condiții, refuzul administratorului de a valida creanța garantată a fost apreciat ca neîntemeiat.

În ceea ce privește dobânzile de întârziere, instanța a reținut că debitorul nu a executat obligația de transmitere a imobilului la termen, ceea ce, în principiu, justifică dreptul creditorului la dobânzi. Totuși, instanța a constatat că debitorul s-a aflat anterior în proceduri de insolvabilitate, perioade în care neexecutarea obligației este justificată prin existența unor impedimente obiective. Prin urmare, dobânzile au fost recalculare, fiind validate doar pentru intervalele imputabile debitorului, în cuantum de 172.581,41 lei.

Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la 11 iunie 2025, reprezentantul recurentei a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 21 mai 2025, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond şi soluționarea problemei prin respingerea contestației în sensul formulat.

Argumentele părţilor:

În motivarea recursului, a reiterat că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din 8 noiembrie 2024, a fost intentat procesul de insolvabilitate față de S.R.L. „Hollman Construct”, fiind stabilit termenul-limită pentru înaintarea creanțelor până la data de 23 decembrie 2024.

În acest context, Mamțiș Ilia a solicitat validarea unei creanțe de 490.000 lei la rangul garantat și a unei creanțe de 440.995,50 lei la rangul VI, reprezentând dobânzi de întârziere, creanțe care au fost însă incluse cu valoarea zero în tabelul creanțelor. Ca urmare, acesta a formulat contestație împotriva neadmiterii sumelor respective.

În cadrul examinării contestației, recurentul a recunoscut temeinicia pretenției privind creanța garantată, însă a menținut obiecțiile referitoare la dobânzile de întârziere, apreciind că acestea nu sunt susceptibile de validare.

Prin încheierea recurată, instanța de insolvabilitate a admis parțial contestația, validând creanța garantată în cuantum de 495.000 lei și creanța chirografară de rangul VI în sumă de 172.581,41 lei, apreciind că dobânzile respective sunt justificate și neprescrise, întrucât obligația principală nu a fost executată până la acel moment.

Împotriva acestei soluții a fost declarat recurs, prin care s-a solicitat casarea parțială a încheierii în partea ce ține de validarea dobânzilor de întârziere. Recurentul a susținut că admiterea parțială a sancțiunilor pecuniare contravine

legii, întrucât dobânzile nu au fost constatate prin acte judecătorești irevocabile și există un litigiu de drept asupra întinderii și perioadei acestora.

S-a invocat faptul că debitorul a fost anterior supus la două proceduri de insolvabilitate, în perioadele 2020–2021 și 2022–2024, intervale în care calcularea sancțiunilor pecuniare era interzisă, iar neexecutarea obligațiilor era determinată de impedimente obiective, independente de voința debitorului.

Totodată, s-a arătat că dobânzile au fost calculate pentru o perioadă de aproximativ cinci ani, depășind termenul general de prescripție de trei ani prevăzut de Codul civil, ceea ce conferă creanței un caracter prescris și incert.

În aceste condiții, recurentul a susținut că instanța de insolvabilitate nu este competentă să soluționeze litigiul de drept privind dobânzile de întârziere, acesta urmând a fi examinat într-un proces contencios separat de către instanța de drept comun, care este în măsură să stabilească scadența creanței, perioada exactă pentru care se pot pretinde dobânzi și corectitudinea calculelor. Recursul a fost declarat în termenul legal, încheierea fiind comunicată la data de 21 mai 2025.

Termenul de declarare a recursului:

În conformitate cu art. 423 alin. (1) Cod de procedură civilă „*încheierea dată în primă instanţă poate fi atacată cu recurs, separat de hotărîre, de către părţi şi de ceilalţi participanţi la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfăşurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de prezentul capitol*".

Potrivit art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă „*Curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii* ".

În conformitate cu art. 8 alin. (2), (6) al Legii insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012 „*încheierile instanţei de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile de la data comunicării şi numai în cazurile expres prevăzute de prezenta lege. Termenul de recurs, precum şi recursul declarat nu suspendă executarea încheierilor instanţei de insolvabilitate. Cererile de apel şi de recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepţiile stabilite în prezenta lege* ".

Potrivit art. 425 Cod de procedură civilă "*termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii* ".

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, reţinând că prin cererea de recurs se contestă încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 21 mai 2025, conchide că recursul declarat de administratorul autorizat, Ciobanu Lilian în interesele S.R.L. „Hollman Construct" la 29 mai 2025, a fost depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanţei de recurs:

Analizând legalitatea şi temeinica încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de recurentă şi a materialelor din dosar, Colegiul Curţii de Apel Centru conchide că recursul urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanţei de fond şi trimiterea problemei la rejudecare, reieşind din considerentele ce succed.

Conform art. 359 din Codul de procedură civilă „*Cererea de declarare a insolvabilităţii se judecă în instanţă conform normelor generale din prezentul cod, cu excepţiile şi completările stabilite de legislaţia insolvabilităţii*".

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilităţii „*procesul de insolvabilitate se desfăşoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi".*

Conform art. 424 alin. (1) din Codul de procedură civilă „*Curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii*".

În condiţiile art. 426 alin. alin. (2) şi (3) din Codul de procedura civilă „*recursul se depune la instanţa a cărei încheiere se atacă. Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor*".

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă „*b) să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată*".

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul central, din 08.11.2024, a fost constatată insolvabilitatea debitorului S.R.L. „Hollman Construct" și a fost intentat procesul de insolvabilitate, fiind desemnat în calitate de administrator al insolvabilității administratorul autorizat Ciobanu Lilian.Prin aceeași hotărâre, administratorul insolvabilității, s-a obligat administratorul insolvabilității: a) să notifice creditorii debitorului despre înregistrarea cererilor de validare a creanţelor în vederea întocmirii tabelului definitiv a creanţelor, precum şi să facă un apel special în adresa creditorilor garantaţi cu propunerea de a preciza neîntârziat bunurile asupra cărora deţin un drept preferenţial, până la data de 23 decembrie 2024.

b) să verifice, să întocmească şi să prezinte instanţei de insolvabilitate, tabelul definitiv al creanţelor şi un raport amănunţit asupra cauzelor şi împrejurărilor care au condus la insolvabilitate, cu menţionarea persoanelor cărora le-ar fi imputabile şi premisele angajării răspunderii acestora în condiţiile legii, până la data de 16 ianuarie 2025.

Ședința de validare a creanțelor a fost stabilită pentru data de ***** februarie 2025, ora 14:30.

La 16.12.2024, Mamțiș Ilia a depus cerere de înaintare a creanțelor, solicitând validarea unei creanțe garantate în cuantum de 495.000 lei și a unei

creanțe chirografare de rangul VI în cuantum de 440.995,50 lei, cu titlu de dobânzi de întârziere.

Creanțele invocate de Mamțiș Ilia își au originea în contractul de investire a mijloacelor bănești nr. 26/07-D din 26.07.2017, încheiat între ÎCS „Kulik" S.R.L. și S.R.L. „Hollman Construct", având ca obiect construirea și transmiterea în proprietate a unui apartament.

Potrivit pct. 1.2 din contractul nr.26/07-D din 26 iulie 2017, prin „imobil" în prezentul contract se înțelege: *apartamentul nr. *****cu numărul cadastral *****, aflat la et. *****, scara II, în blocul locativ din mun. Chișinău, str. *****.*

Conform pct. 3.1 al contractului, *pentru dobândirea drepturilor asupra imobilului investitorul se obligă să achite prețul de 20 000 euro.*

Potrivit pct.2.2 din contract, *executorul are dreptul ,,de a prelungi termenul de executare a lucrărilor de construcție revăzut la pct.7.1 al prezentului contract în cazul în care au apărut circumstanțe independente de voința sa, care-l împiedică să-și onoreze obligațiile sale pe un termen nu mai mare de 3 luni, fapt despre care va informa în scris*".

Totodată, potrivit pct. 7.1 din contract, *executorul se obligă să efectueze lucrările de construcție a imobilului prevăzut la pct. 1.2 al prezentului contract conform condițiilor prevăzute la anexa nr.2 a prezentului contract până la 31 decembrie 2017.*

Concomitent, potrivit pct. 7.2 din contract, *în termen de 5 zile lucrătoare din momentul aprobării actului de dare în exploatare a imobilului executorul este obligat să înștiințeze despre acesta investitorul și nu mai târziu de 30 zile lucrătoare din momentul înștiințării – să transmită imobilul investitorului, conform actului de primire – predare (Anexa 3), cu condiția ca investitorul și-a onorat în totalitate obligațiile de achitare a imobilului, prevăzute în pct. 3.3 al prezentului contract.*

Potrivit pct. 9.2 din contractul nr.26/07-D din 26 iulie 2017*, acțiunea prezentului contract încetează după transmiterea de către executor către investitor a imobilului conform actului de primire-predare sau în momentul rezilierii acestuia.*

Prin contractul de cesiune din 10.08.2017, ÎCS „Kulik" S.R.L. a cesionat către Mamțiș Ilia drepturile ce derivau din contractul de investire menționat. Prețul apartamentului, stabilit la suma de 495.000 lei, a fost executat de către ÎCS „Kulik" S.R.L. prin livrarea de uși metalice către debitor, fapt confirmat prin factura fiscală anexată.

Potrivit tabelului definitiv al creanțelor, administratorul insolvabilității nu a admis creanțele înaintate de Mamțiș Ilia, acestea fiind incluse cu valoarea zero.

La data de 05.02.2025, Mamțiș Ilia, a depus contestație împotriva neadmiterii creanțelor.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din 26.02.2025, a fost respinsă cererea privind admiterea creanțelor cu statut provizoriu la masa credală.

Debitorul S.R.L. „Hollman Construct" a fost anterior supus la două proceduri de insolvabilitate, în perioadele 20.08.2020 - 09.12.2021 și 24.06.2022 - 12.03.2024.

Fiind investită cu examinarea contestaţiilor, instanţa de insolvabilitate a validat creanța înaintată de Mamțiș Ilia în cuantum de 495 000 lei, ca creanță garantată și în cuantum de 172 581,41 lei ca creanță chirografară de rangul VI împotriva patrimoniului S.R.L."Hollman Construct" în proces de insolvabilitate.

Prin cererea de recurs administratorul insolvabilității, Ciobanu Lilian şi-a manifestat dezacordul cu admiterea contestaţiilor, insistând asupra faptului că dobânda de întârziere a fost corect respinsă cu valoarea zero, iar validarea acesteia ca creanță de rangul VI este rezultatul unei interpretări eronate a legii și a probelor.

În esență, recurentul contestă admiterea dobânzilor de întârziere, susținând că acestea nu puteau fi validate în procedura de insolvabilitate deoarece sunt prescrise, incerte și presupun existența unui litigiu de drept, a cărui soluționare excede competența instanței de insolvabilitate, urmând a fi examinată într-un proces separat.

Instanța de recurs, în limitele competenței sale, se va pronunța exclusiv asupra admisibilității dobânzilor de întârziere.

Aşadar, în conformitate cu art. 141 alin. (3) din Legea insolvabilităţii „*la cererea de admitere a creanţelor se anexează documentele justificative din care izvorăsc creanţele*, iar conform art. 140 alin. (3) din Legea insolvabilităţii, „*...creanţele neconfirmate prin cererea de admitere a creanţei nu se includ în tabelul definitiv al creanţelor şi nu se satisfac conform procedurii stabilite de prezenta lege*."

Conform art. 142 alin. (1) din Legea insolvabilităţii „*creanţele se supun procedurii de verificare, prevăzută de prezenta lege, de către administratorul provizoriu sau administratorul insolvabilităţii, sau de lichidator, cu excepţia creanţelor constatate prin titluri executorii*".

În conformitate cu art. 143 alin. (3) şi (5) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012 „*tabelul preliminar al creanţelor se va prezenta instanţei de insolvabilitate şi se va comunica de îndată debitorului şi creditorilor ale căror creanţe sau drepturi de preferinţă au fost trecute parţial în tabelul preliminar sau respinse, precizînd, totodată, şi motivele. La expirarea termenului de verificare, administratorul/lichidatorul depune imediat tabelul definitiv în instanţa de judecată care examinează cazul de insolvabilitate a debitorului. Creditorii şi debitorul au acces la tabelul creanţelor şi pot face contestaţii faţă de creanţele admise de administrator/lichidator în tabel, precum şi asupra celor înlăturate".*

Potrivit art. 143 alin. (6) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012 „*o creanţă acceptată şi inclusă de administratorul insolvabilităţii/lichidator în tabelul definitiv al creanţelor se consideră validată dacă, cu cel puţin 3 zile lucrătoare înainte de şedinţa de validare, nu a fost contestată de debitor sau de un creditor ori dacă contestaţia ridicată a fost înlăturată. Contestaţia debitorului nu se opune validării creanţei*".

Prevederile art. 144 alin. (1) şi (2) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012 stipulează că „*debitorul şi creditorii pot să formuleze contestaţii cu privire la creanţele şi la drepturile de preferinţă neadmise sau trecute integral sau parţial de administratorul insolvabilităţii/lichidator în tabelul definitiv. Contestaţiile se depun la instanţa de insolvabilitate în termenul prevăzut la art. 143 alin. (6). Contestaţiile înaintate după acest termen se declară tardive şi se restituie fără a fi examinate".*

Alin. 9 al aceleaşi norme indică că „*instanţa de insolvabilitate soluţionează contestaţia prin încheiere care poate fi contestată cu recurs. Încheierea irevocabilă prin care contestaţia este admisă sau respinsă cu validarea creanţei este executorie pentru administratorul insolvabilităţii/lichidator şi pentru toţi creditorii. Încheierea constituie temei pentru rectificarea tabelului definitiv al creanţelor sau a tabelului definitiv consolidat fără a se convoca şedinţă specială de validare".*

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău, analizând situaţia de fapt din prezenta speţă în raport cu prevederile normelor de drept enunţate, ajunge la concluzia că soluţia instanţei de fond este eronată, din considerentele ce succed.

Colegiul civil reține că, pentru a putea fi validată în procedura de insolvabilitate, o creanță trebuie să întrunească cumulativ condițiile de certitudine, lichiditate și exigibilitate. Creanța este certă atunci când existența sa este ferm stabilită și nu face obiectul unui litigiu serios; este lichidă dacă suma datorată este determinată sau determinabilă printr-un calcul clar, fără a fi necesare evaluări suplimentare și este exigibilă dacă a ajuns la termenul de plată, creditorul având dreptul de a solicita executarea imediată. Lipsa oricăreia dintre aceste condiții împiedică înscrierea creanței în tabelul creditorilor.

Totodată, Colegiul subliniază că cererea de admitere a creanțelor este supusă aceluiași regim juridic ca și cererea de chemare în judecată, fiind necesar ca aceasta să indice suma pretinsă, temeiul juridic al creanței și să fie însoțită de documente justificative din care creanța izvorăște.

Probațiunea creanței trebuie realizată prin acte primare care să demonstreze existența, întinderea și exigibilitatea dreptului pretins, precum contracte, facturi, chitanțe, ordine de plată, extrase de cont sau procese-verbale. Aceste documente confirmă caracterul real și exigibil al datoriei și permit verificarea valorii exacte, a

termenelor de plată și a eventualelor penalități sau garanții, prevenind înscrierea unor datorii fictive, prescrise ori litigioase.

În cadrul examinării contestațiilor, părțile și administratorul insolvabilității au dreptul să administreze orice probe, potrivit Codului de procedură civilă. Existența unui litigiu de drept se constată atunci când creanța pretinsă nu este dovedită prin probele administrate, iar confirmarea acesteia ar presupune efectuarea unor demersuri procesuale suplimentare, incompatibile cu procedura de validare a creanțelor.

Examinând actele și lucrările dosarului, precum și motivele invocate în calea de atac, Colegiul civil constată că soluția pronunțată de instanța de fond în partea ce vizează validarea creanței în cuantum de 172.581,41 lei cu titlu de dobândă de întârziere este afectată de carențe esențiale de analiză și motivare, care împiedică exercitarea unui control judiciar efectiv asupra legalității acesteia.

Instanța de fond a reținut că debitorul S.R.L. „Hollman Construct” nu și-ar fi executat obligația contractuală de transmitere a imobilului la termenul stabilit, apreciind că acest fapt ar fi determinat, în mod direct, nașterea dreptului creditorului la dobândă de întârziere pentru neexecutarea unei obligații de a da sau de a face. Pe această bază, instanța a considerat că sunt incidente dispozițiile Codului civil referitoare la dobânda de întârziere, reținând totodată că dreptul la dobândă ar putea fi valorificat în lipsa unui titlu executoriu prealabil.

Totuși, Colegiul constată că o asemenea abordare pornește de la o premisă neasumată de părți și insuficient clarificată în cadrul procedurii, respectiv existența certă și necontestată a dreptului material la dobândă de întârziere.

Or, din poziția procesuală constantă a administratorului insolvabilității rezultă că nu a fost recunoscută nici existența, nici întinderea dobânzii solicitate, fiind invocate în mod expres caracterul incert al creanței, prescripția acesteia și inadmisibilitatea validării în cadrul procedurii de insolvabilitate.

În aceste condiții, instanța de fond nu putea proceda la „corectarea” cuantumului dobânzii și la validarea parțială a acesteia, fără a stabili, cu prioritate, existența însăși a raportului obligațional generator de dobândă și condițiile concrete ale nașterii dreptului pretins. O asemenea verificare presupunea stabilirea scadenței obligației pretins neexecutate, a momentului punerii în întârziere, a caracterului imputabil al neexecutării, precum și a conduitei părților în executarea contractului.

Din considerentele încheierii atacate rezultă însă că instanța de fond nu a determinat momentul concret de la care debitorul ar fi intrat în întârziere culpabilă, limitându-se la enunțarea abstractă a regulii generale privind curgerea dobânzii de întârziere. Această omisiune este cu atât mai relevantă cu cât obligația invocată izvorăște dintr-un contract de investire, care conține clauze specifice și

condiționate privind predarea imobilului, notificarea investitorului și îndeplinirea cumulativă a obligațiilor contractuale.

Colegiul constată, deasemenea, că din materialele dosarului nu rezultă existența unei notificări de punere în întârziere a debitorului, a unei solicitări exprese de predare a imobilului ori a unei reacții a debitorului la o asemenea solicitare.

Mai mult, instanța de fond nu a analizat efectele clauzelor contractuale care condiționează transmiterea imobilului de anumite acte prealabile, menținând o stare de incertitudine cu privire la exigibilitatea obligației principale. În acest context, dobânda de întârziere a fost tratată ca o consecință automată a neexecutării, fără o examinare reală a condițiilor contractuale și legale care guvernează raportul dintre părți.

În același timp, Colegiul reține că instanța de fond a aplicat dispozițiile Codului civil intrate în vigoare la 1 martie 2019, fără a stabili momentul exact al nașterii dreptului la acțiune și fără a examina efectele acestei determinări asupra prescripției extinctive. Or, stabilirea legii aplicabile și analiza prescripției sunt indisolubil legate de momentul în care obligația devine exigibilă și de data de la care creditorul putea pretinde executarea acesteia.

În lipsa acestor clarificări, instanța de fond nu putea concluziona în mod legal nici asupra caracterului neprescris al creanței, nici asupra posibilității validării acesteia în cadrul procedurii de insolvabilitate.

În viziunea Colegiului, creanța pretinsă cu titlu de dobândă de întârziere presupune existența unui litigiu de drept privind întinderea, perioada și temeiul obligației, litigiu care excede competența instanței de insolvabilitate și poate fi soluționat doar de instanța de drept comun, într-un proces contencios separat.

Față de aceste considerente, Colegiul civil constată că instanța de fond a admis în mod nejustificat validarea parțială a dobânzii de întârziere, fără o analiză completă a raportului obligațional și cu depășirea limitelor competenței instanței de insolvabilitate.

În aceste condiții, Colegiul civil apreciază că instanța de control judiciar nu poate lipsi părțile de un grad de jurisdicție în examinarea contestației privind neincluderea creanței cu titlu de dobândă de întârziere în tabelul definitiv al creanțelor, iar remedierea lacunelor de analiză și de motivare constatate poate fi realizată exclusiv prin rejudecarea cauzei de către instanța de fond, cu respectarea principiilor contradictorialității, dreptului la apărare și ale procesului echitabil.

În conformitate cu art. 427 lit. b) şi art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Centru,

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de către administratorul al insolvabilității,

Ciobanu Lilian în interesele S.R.L. „Hollman Construct”.

Se casează parțial încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 21 mai 2025, și anume, în partea prin care a fost admisă și validată creanța lui Mamțiș Ilia în cuantum de 172.581,41 lei, ca creanță chirografară de rangul VI, față de patrimoniul S.R.L. „Hollman Construct” în procedura de insolvabilitate, restituind cauza pentru rejudecare, în această parte, în aceeaşi instanţă şi în acelaşi complet de judecată.

În rest, încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 21 mai 2025 se menține.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului, judecător Sîrbu Victoria

Judecătorii:

Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei